

Onderwerp**Mededeling jaaroverzicht interbestuurlijk toezicht (IBT)****Kern mededeling:**

Gedeputeerde Staten informeert u vanuit zijn coördinerende rol voor het IBT. De nadruk ligt hierbij op het proces, niet om de inhoudelijke kant van de zaak.

Op bestuurlijk niveau wordt het IBT in de provincie besproken tussen de portefeuillehouders Interbestuurlijk toezicht van provincie en gemeenten. Bij de gemeenten zijn dat de burgemeesters. Gedeputeerde Rijsberman en de burgemeesters hebben periodiek overleg over het IBT. De betrokken bestuurders hebben overigens ook regelmatig overleg over de bestuurlijke samenwerking tussen de provincie en de gemeenten in het kader van de versterking van het openbaar bestuur. Naar gelang de agenda wordt het IBT ook bij die overleggen meegenomen.

Op 21 juli 2017 heeft het college van GS het Jaaroverzicht Interbestuurlijk toezicht (IBT) besproken. In dit jaaroverzicht wordt op een rij gezet in hoeverre de gemeenten hebben voldaan aan de wettelijke verplichtingen en de afspraken met de provincie ten aanzien van het IBT. Het jaaroverzicht wordt ter informatie aan de colleges van B&W van de gemeenten gestuurd. Het jaaroverzicht is ter informatie bijgevoegd.

Mededeling:

Op grond van de Gemeentewet houdt de provincie toezicht op de gemeenten. Het huidige stelsel van IBT geldt sinds eind 2012. De provincie is sindsdien in beginsel de algemeen toezichthouder op gemeenten. Hierop zijn wel omvangrijke belangrijke uitzonderingen gemaakt. De provincie houdt geen toezicht op het sociale domein. Ook niet ten aanzien van bijvoorbeeld de Drank- en Horecawet en de Wet Veiligheidsregio's. De uitzonderingen zijn in een aparte bijlage van de Gemeentewet limitatief opgesomd. Het provinciale IBT concentreert zich net als in de andere provincies op:

- gemeentelijke financiën;
- Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) toezicht en handhaving (waaronder ruimtelijke ordening, bouw- en woningtoezicht en milieu);
- archief;
- huisvesting vergunninghouders;
- monumenten en archeologie.

De provincie Flevoland en de zes gemeenten hebben in januari 2015 afspraken gemaakt over de manier waarop provincie en gemeenten omgaan met het toezicht. In de Bestuursvereenkomst IBT Flevoland zijn afspraken gemaakt over:

- de informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie;
- de criteria waaraan de provincie toetst;
- de intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties);
- het versterken van de rol van de raden.

Registratienummer

2097303

Datum

10 juli 2017

Auteur

J. de Haan

Afdeling/Bureau

BDO

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Rijsberman, M.A.

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2097303

Een belangrijk uitgangspunt van het IBT is dat de provincie terughoudend omgaat met het toezicht en dat in eerste instantie de controle op de taakuitvoering bij de gemeente zelf berust, met name bij de gemeenteraad. Naarmate de gemeente haar uitvoerende taken en de gemeenteraad haar controlerende taak adequater oppakken, kan de provincie zich terughoudender opstellen. In het 'stoplichtenmodel' dat de provincie hanteert, komt dit tot uitdrukking.

De bestuursovereenkomst heeft geen betrekking op het toezicht op het waterschap, gemeenschappelijke regelingen en het toezicht dat de cdK als rijksorgaan uitoefent. Het jaaroverzicht bundelt in feite de provinciale toezicht beoordeling op gemeenten, zoals dat jaarlijks per beleidsdomein plaatsvindt. Het provinciale toezicht vindt plaats per beleidsveld onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende portefeuillehouder. Gedeputeerde Rijsberman is coördinerend portefeuillehouder IBT. Deze coördinatie houdt in dat hij verantwoordelijk is voor het algemene toezichtbeleid en dat eventuele provinciale interventie (onder verantwoordelijkheid van de betreffende portefeuillehouder) in overeenstemming met gedeputeerde Rijsberman plaatsvindt.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Jaaroverzicht IBT	2097255	Ja

PROVINCIE FLEVOLAND

INTERBESTUURLIJK TOEZICHT

JAAROVERZICHT 2016

Provincie Flevoland
Juli 2017

1. Inleiding

Op grond van de Gemeentewet houdt de provincie toezicht op de gemeenten. Dit jaaroverzicht heeft betrekking op het toezicht op de uitvoering door de gemeenten van wetten in medebewind (waarbij de gemeente op grond van een specifieke wet de opdracht heeft om bepaalde taken uit te voeren) en het financieel toezicht. Dit jaaroverzicht heeft geen betrekking op de specifieke toezichtstaken van de commissaris van de Koning als rijksorgaan en evenmin op het provinciale toezicht op het waterschap.

Het huidige wettelijk stelsel van interbestuurlijk toezicht geldt sinds eind 2012. Op grond van de Wet revitalisering generiek toezicht is de provincie in beginsel de enige toezichthouder op gemeenten. Hierop zijn wel omvangrijke belangrijke uitzonderingen gemaakt. De provincie houdt geen toezicht op het sociale domein (waaronder onderwijs), en bijvoorbeeld de Drank- en Horecawet en de Wet veiligheidsregio's.

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet revitalisering generiek toezicht is dat de provincie terughoudend omgaat met het toezicht en dat in eerste instantie de controle op de taakuitvoering bij de gemeente zelf berust, met name bij de gemeenteraad.

De provincie Flevoland en de zes gemeenten hebben in januari 2015 afspraken gemaakt over de manier waarop provincie en gemeenten omgaan met het toezicht. In de Bestuursovereenkomst Interbestuurlijke Toezicht Flevoland zijn afspraken gemaakt over:

- de informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie;
- de criteria waaraan de provincie toetst;
- de intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties);
- het versterken van de rol van de raden.

Het convenant heeft betrekking op de volgende taakvelden van het provinciale toezicht, te weten: financiën, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) toezicht en handhaving (waaronder ruimtelijke ordening, bouw- en woningtoezicht en milieu), huisvesting vergunninghouders, archief, monumenten en archeologie.

Deze notitie geeft een overzicht van de uitvoering van het convenant in 2016. Het overzicht is gebaseerd op informatie van de vakafdelingen. Het IBT wordt bij de provincie sectoraal opgepakt: het toezicht vindt plaats per domein onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende portefeuillehouder. De uitvoering van het toezicht, de beoordeling van de prestaties van de gemeenten, de vaststelling van de intensiteit van het toezicht (de 'kleur') wordt door de beleidsafdeling gedaan in het samenspel met de bestuurder. De coördinatie van het IBT is gericht op advisering en het bij elkaar brengen en bundelen van informatie. In het navolgende wordt per beleidsveld aangegeven welke relevante acties zijn uitgevoerd.

2. Beoordelingen per toezicht domein

2.1. Financiën

De provincie heeft in december 2016 de gemeentelijke begrotingen voor 2017 beoordeeld. Gedeputeerde Staten hebben de uitkomst van de beoordeling schriftelijk aan de gemeenteraden meegedeeld. Op alle gemeenten is repressief toezicht van toepassing. Hieronder een korte toelichting op de beoordelingen die dit jaar zijn uitgevoerd.

De begroting van de gemeente NOP is structureel en reëel in evenwicht, na verwerking van de september circulaire. De NOP valt onder repressief financieel toezicht met de kleur groen. Voor Dronten is de begroting en de meerjarenraming 2018-2020 alleen voor 2019 niet structureel en reëel in evenwicht, maar als de september circulaire 2016 in beschouwing wordt genomen, is er sprake van een structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar en in de meerjarenraming. Daarbij is er een gunstig overschot ten aanzien van de resultaten van het sociaal domein. Dronten valt onder repressief toezicht met de kleur groen. Zeewolde presenteert een reële en structureel sluitende begroting 2017. Bij Zeewolde is vanaf 2018 is in het meerjarenperspectief sprake van een structureel sluitend saldo van baten en lasten na verwerking van de septembercirculaire en het dekkingsplan. Zeewolde valt onder repressief toezicht met de kleur oranje. Op de gemeente Urk is in 2017 repressief toezicht van toepassing met de kleur oranje. Dit heeft te maken met de relatieve hoge schuldpositie, lage solvabiliteit en hoge investering in het grondbedrijf. De begroting 2017 is niet structureel en reëel in evenwicht, maar in de meerjarenraming 2018-2020 wordt het evenwicht hersteld. De schuldpositie is t.o.v. vorig jaar substantieel verbeterd. Ook op de gemeente Lelystad is repressief toezicht van toepassing met de kleur oranje. Dit heeft te maken met de relatieve lage solvabiliteit en hoge investering in het grondbedrijf. De begroting is structureel sluitend, maar de onzekerheid over de afloop van de evaluatie ICL gelden vormt een substantieel risico. De weerstandsratio is voldoende, maar niet alle risico's zijn financieel vertaald. Samen met de hoge grondpositie en de lage solvabiliteit lijkt de weerstandsratio nog onder druk te staan. Op de gemeente Almere is in 2017 eveneens repressief toezicht van toepassing met de kleur oranje. De begroting 2017 en meerjarenplanning 2018-2019 zijn niet structureel en reëel in evenwicht met uitzondering van 2020.

2.2. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht recht

Op 18 juli 2017 heeft het college van GS de beoordelingen vastgesteld van de gemeenten op het gebied van uitvoering toezicht en handhaving omgevingsrecht over 2016. De gemeenten Noordoostpolder, Lelystad en Almere scoorden 'adequaat' (= groen). Zij hebben aan de wettelijke informatieverplichtingen voldaan. De gemeenten Zeewolde en Dronten scoorden 'redelijk adequaat' (= oranje). Zij hebben voor een groot gedeelte aan de wettelijke informatieverplichtingen voldaan. De gemeente Urk is beoordeeld als redelijk adequaat (=oranje), dit is volgens de gemaakte bestuurlijk afspraken.

2.3. Ruimtelijke ordening

Op 18 juli 2017 heeft het college van GS de beoordelingen vastgesteld van de gemeenten op het gebied van Ruimtelijke Ordening 2016. Daar vorig jaar een proefjaar was is er geen beoordeling uitgevoerd. De beoordeling is dit jaar dan ook voor de eerste keer op deze wijze uitgevoerd. De beoordeling van de medebewindstaak Ruimtelijke Ordening richt zich voornamelijk op de actualiteit

en gebiedsdekkendheid van bestemmingsplannen en structuurvisies en het voldoende verwerken van wettelijke normen en eisen. De gemeenten Almere en Lelystad zijn als 'redelijk adequaat' (=oranje) beoordeeld volgens de gemaakte bestuurlijke afspraken. De gemeenten Zeewolde, Dronten, Noordoostpolder en Urk zijn als 'adequaat' (=groen)' beoordeeld. Zij hebben aan de wettelijke en informatieverplichtingen voldaan.

2.4. Huisvesting vergunninghouders

Elk halfjaar beoordeeld GS gemeenten of zij op hun taakstelling op het terrein van huisvesting vergunninghouders hebben behaald.

Begin september 2016 heeft GS de gemeenten beoordeeld op het terrein van de huisvesting van vergunninghouders voor het eerste helft van 2016. De gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde hebben hun taak ten aanzien van het huisvesten van vergunninghouders in de eerste helft van 2016 adequaat uitgevoerd. De gemeente Almere is geëindigd met een achterstand. Deze achterstand is wel kleiner dan op 1 januari 2016. Daarnaast is de gemeente actief op dit dossier en de achterstanden nemen af. Gemeente Noordoostpolder is ook geëindigd met een achterstand en heeft op 1 juli 2016 absoluut gezien een grotere achterstand dan de achterstand op 1 januari. GS heeft beoordeeld dat gemeente Almere en Noordoostpolder hun taken ten aanzien van het huisvesten van vergunninghouders in de eerste helft van 2016 redelijk adequaat heeft uitgevoerd. Gemeente Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde kleuren 'groen' en gemeenten Almere en Noordoostpolder 'oranje'.

Eind maart 2017 heeft GS de gemeenten beoordeeld op het terrein van huisvesting vergunninghouders voor de tweede helft van 2016. De gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde hebben hun taak ten aanzien van huisvesten van vergunninghouders in de tweede helft van 2016 adequaat uitgevoerd. Gemeente Noordoostpolder is zeer actief geweest op dit dossier en heeft de gehele achterstand en beide taakstellingen voor 2016 op 1 januari 2017 gerealiseerd en is daarom beoordeeld als adequaat. Gemeente Almere heeft de taakstelling voor de 2e helft 2016 op 9 maart 2017 alsnog gerealiseerd en is beoordeeld als redelijk adequaat. Met uitzondering van de gemeente Almere (oranje) kleuren alle gemeenten 'groen'.

2.5. Archiefwet

GS heeft de gemeenten Zeewolde, Dronten, Noordoostpolder en Lelystad als 'redelijk adequaat' beoordeeld en B&W hierover in april 2017 geïnformeerd. Een 'redelijk adequaat' beoordeling houdt in dat het informatie- en archiefbeheer deels voldoet aan de wettelijke vereisten. De belangrijkste verbeterpunten voor deze gemeenten liggen in het realiseren van duurzame toegankelijkheid van digitale informatie; het zorgen voor een overzicht van informatie in alle systemen; en het inrichten van een kwaliteitssysteem. De gemeente Urk heeft de beoordeling 'niet adequaat' (rood) gekregen en de gemeente Almere is als adequaat (groen) beoordeeld. Deze beoordeling van Urk is negatiever dan het oordeel over 2014. De reden is het uitblijven van concrete acties op 2 punten: (1) een archiefruimte die niet voldoet aan de wettelijke eisen en (2) achterstanden in het overbrengen van archieven. De gemeente heeft aangegeven binnen 6 weken te komen met een plan van aanpak waarmee de problematiek wordt opgelost. Dit plan van aanpak is op 16 mei 2017 ontvangen. Almere voldoet grotendeels aan de verplichtingen die de Archiefwet 1995 stelt. Hoewel Almere in 2015 nog niet alle aspecten van het informatie- en archiefbeheer op orde had, heeft Almere dat jaar wel flinke stappen gezet. Er is gestart met het formuleren van nieuwe kaders, waarmee een aanzet is gegeven voor het kwaliteitssysteem.

2.5. Monumenten en archeologie

De provincie vraagt de toezichtinformatie voor dit terrein tweejaarlijks op. In 2015 heeft er een nulmeting over 2013-2014 plaatsgevonden. In de tweede helft van 2017 zijn de resultaten over de jaren 2015-2016 bekend. In verband hiermee is in dit jaaroverzicht over 2016 nog geen informatie beschikbaar

3. Schema

Schematisch zien de beoordelingen er als volgt uit:

	Financieel		Wabo (ro, bwt, milieu)		RO	Huisvesting Statushouders		Archief	
	Jaarovz 2015	Jaarovz 2016	Jaarovz 2015	Jaarovz 2016	Jaarovz 2016	Jaarovz 2015	Jaarovz 2016	Jaarovz 2014	Jaarovz 2015
Almere									
Dronten									
Lelystad									
NOP									
Urk									
Zeewolde									

4. Ontwikkelingen op IBT gebied

In de bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht (IBT) Flevoland die provincie en gemeenten in januari 2015 hebben ondertekend, is afgesproken om de werking van de bestuursovereenkomst op gezette tijden te evalueren. Het afgelopen jaar heeft de provincie Flevoland een ambtelijke evaluatie uitgevoerd. De rapportage hiervan is uitgebreid besproken en de definitieve versie is aan de gemeentelijke contactpersonen toegezonden.

Deze evaluatie gaat in op de volgende zeven thema's:

1. Ambtelijk proces
2. Bestuurlijk proces
3. Informatievoorziening
4. Afsprakenkader (criteria en toezichtsregime)
5. Beoordeling
6. Positie van de raad bij IBT
7. Implementatie Wet revitalisering generiek toezicht

De insteek van de evaluatie is om te kijken hoe we als provincie en gemeenten het functioneren van het IBT verder kunnen verbeteren. Er lopen echter vanuit BZK en de Raad voor het openbaar bestuur ook onderzoeken naar IBT. Te weten:

1. BZK voert momenteel een verkenning uit naar de effectiviteit van het financieel toezicht en hoe de effectiviteit versterkt kan worden. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door BMC. Het betreft zowel het financieel toezicht zoals dat door het Rijk wordt uitgeoefend, als het financieel toezicht door provincies. BZK wil middels dit onderzoek varianten op het huidige financieel toezicht in beeld brengen, om het toezicht optimaal in te richten.
2. De Raad voor de Financiële verhoudingen (tegenwoordig Raad voor het openbaar bestuur) is voornemens om voor de zomer met een advies te komen over het financieel toezicht. Doelstelling is het formuleren van een coherente visie op wat het (financieel) toezicht al dan niet vermag in relatie tot de politiek bestuurlijke context waarin het wordt uitgeoefend. Met dit advies wil de Raad aanhaken bij het traject dat BZK in gang heeft gezet.
3. Daarnaast heeft BZK een evaluatie uitgevoerd op wet Revitalisering Generiek Toezicht. Profacto voert dit onderzoek uit. Het is hun ambitie om een rapportage op te leveren die ook door de provincies, VNG en IPO wordt gedragen en die bij kan dragen aan het zetten van een betekenisvolle volgende stap. Dit rapport wordt na de zomer verwacht.

Het komende halfjaar wordt benut om met de gemeenten in gesprek te gaan hoe we met elkaar het IBT binnen Flevoland verder kunnen versterken. De uitkomsten van bovenstaande onderzoeken zullen hierin worden meegenomen.